

B.R.S. Semester - 4 (NEP-2020) Examination
March/April-2025
REX: Community Development (Minor-3)

Time: 2:00 Hours

Marks: 50

Instructions:

1. All questions are compulsory.
2. Figures to the right indicate marks.

-
- પ્રશ્ન-૧ ૧૯૪૭ પછી ભારત દેશમાં સામુદાયિક વિકાસ માટે થયેલાં કાર્યોની ચર્ચા કરો. (૧૦)
 અથવા
- પ્રશ્ન-૧ સામુદાયિક વિકાસનો અર્થ સમજાવી સામુદાયિક વિકાસના હેતુઓ સમજાવો.
- પ્રશ્ન-૨ સામુદાયિક વિકાસ યોજનાઓની સફળતાઓ વિસ્તારથી સમજાવો. (૧૦)
 અથવા
- પ્રશ્ન-૨ સામુદાયિક વિકાસ યોજનાઓની ખામીઓ તથા તેના કારણો સમજાવો.
- પ્રશ્ન-૩ “ધાસ મૂળના સિદ્ધાંત” દ્વારા સામુદાયિક વિકાસની પ્રક્રિયા સમજાવો. (૧૦)
 અથવા
- પ્રશ્ન-૩ વિકાસલક્ષી યોજનાઓના અમલીકરણ માટેનું વહીવટી માળખું સમજાવો.
- પ્રશ્ન-૪ વિકાસ કાર્યકરોને “ભોમિયા” શા માટે કહેવામાં આવે છે? તેની ભૂમિકા સ્પષ્ટ કરો. (૧૦)
 અથવા
- પ્રશ્ન-૪ વિકાસ કાર્યકરની “સહકાર્યકર” તરીકેની ભૂમિકા સ્પષ્ટ કરો.
- પ્રશ્ન-૫ ટૂંકનોંધ લખો. (કોઈપણ બે) (૧૦)
1. સામુદાયિક વિકાસ યોજનાની જરૂરીયાતો
 2. સામુદાયિક વિકાસ કાર્યક્રમોનો ઇતિહાસ
 3. વિકાસ કાર્યકરની “નિષ્ણાંત” તરીકેની ભૂમિકા
 4. ગ્રામ વિકાસના વિવિધ કાર્યક્રમો
